

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Петя Марчева-Йошовска,

член на научното жури във връзка с открита процедура за защита на дисертационен труд със Заповед № РД-38-432/18.07. 2025 г. на Ректора на СУ

за дисертационния труд на тема: **„Професионално приобщаване на хората с увреждания и ролята на ученето през целия живот“**

за присъждане на образователната и научна степен **„Доктор“**

Област на висше образование 1. Педагогически науки,
Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Софийски университет, Факултет по науки за образованието и изкуствата

Катедра „Специална педагогика“

Автор: Андреас Йоаннис Тангас

1. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Андреас Йоаннис Тангас е зачислен през 2021 година в редовна форма на обучение за придобиването на ОКС „Доктор“ по специалност „Специална педагогика“, с научен ръководител проф. дн Мира Цветкова-Арсова.

От 2006 година до момента е работил като преподавател в редица образователни институции и неправителствени организации.

Докторант Андреас Тангас има завършени няколко магистърски програми, а именно:

- 02/2024: „Межкултурно образование“, Университет Рома Тре.
- 09/2020: „Образование за възрастни“, Гръцки отворен университет.

- 06/2013: Специално образование, Университет на Никозия, Кипър.

А също така и бакалавърска степен по философия и социални науки, Университет на Крит (2009 г.).

Отлично владее и използва английски език.

Участвал е в множество национални и международни проекти и конференции, семинари и образователни форуми. **Поздравления за активността!**

2. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Със Заповед РД-20-465/16.02.2021 г. на Ректора на ВТУ е зачислен като докторант в редовна форма на обучение.

3. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Дисертационният труд **„Професионално приобщаване на хората с увреждания и ролята на ученето през целия живот“** на Андреас Йоаннис Тангас съдържа 208 стр., от които 18 страници приложения. Библиографията обхваща изключително актуални 40 литературни източници по темата на латиница.

Трудът е структуриран във въведение, концептуална обосновка и постановка на изследването, методика на проучването, три глави, библиографска справка, изводи, заключение, приложение.

Дисертацията е посветена на изключително актуален и значим проблем, свързан с професионалното приобщаване на хората с увреждания и ролята на ученето през целия живот. Докторантурата на **Андреас Тангас** е основателно насочена към тази проблематика и избраната тема е **дисертабилна. Поздравления и адмирации за научния ръководител проф. дн Мира Цветкова-Арсова и докторант Андреас Тангас за избор на тема!**

В основата на дисертационния труд стоят теоретичните и методическите основи на модели и подходи към участието в ученето през целия живот за възрастни с нарушения в Гърция. Актуалността е заложена и в приоритетите в образователна практика и значение, пречки и предизвикателства, ползи от участието в ученето през целия живот за възрастни с нарушения. Те са ключови области в педагогическите изследвания и тяхното изучаване е от съществено значение. Особен акцент докторант Андреас Тангас поставя на отношението на предприятията/работодателите към заетостта на хората с нарушения. **Поздравления!**

В **увода** Андреас Тангас представя мотивацията за разработване на темата и обосновава нейната актуалност. Уточнени са параметрите на дисертационния труд – обект, предмет, цел, задачи, хипотеза. Коректно са представени целта и произтичащите от нея задачи, както и изследователската теза, обекта и предмета на дисертационния труд. Обоснован е изборът на методи и изследователски инструментариум.

Втора глава в детайли описва дизайна и методиката на изследването, което е провел докторант Тангас. Тя включва всички задължителни елементи като: цел, обект, предмет, задачи и хипотези. **Методиката на изследване напълно съответства на целта и задачите, конкретизирани в цялостната концепция на изследването!**

Трета глава представя анализ на резултатите от изследването. Стилът на дисертационния труд е ясен, научен и стегнат. Личат уменията на докторанта за систематизиране, анализ и собствен прочит на количествени резултати, както и тълкувания на математико-статистически данни.

Дисертацията е конструирана в съответствие с изискванията за провеждането и обосноваването на научно изследване за придобиване на образователната и научна степен доктор и съответства на изискванията на „Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в СУ“.

Дисертационния труд е разработен на много добро стилово и терминологично ниво. Докторант Тангас показва добри умения за цитиране.

Авторефератът е разположен на 55 страници, представен е коректно и включва основните маркери на дисертационния труд. Той е разработен съгласно изискванията и отразява основните положения на дисертационния труд. Имам основания да съм уверена, че представеният текст изцяло е резултат от личните усилия на автора.

4. ОСНОВНИ ПРИНОСИ

Амбициозната научно-изследователска програма на дисертационния труд очертава и научните приноси на докторант Андреас Тангас. Те могат да бъдат представени както в теоретичен, така и в практико-приложен аспект. Ще отбележа по-важните:

1. Теоретичните приноси от дисертационния труд се състоят в:

1.1. Изследването предоставя цялостен анализ на това как възрастните лица с увреждания могат да се справят чрез учене през целия живот с професионалната си изолация и да запълнят когнитивните си пропуски.

1.2. Изследването разширява съществуващата теоретична рамка, като интегрира възрастните хора с увреждания и тяхното положение на пазара на труда.

1.3. За първи път в Гърция се изследва връзката между ученето през целия живот и професионалната рехабилитация на хората с увреждания.

2. Практико-приложните приноси са следните:

2.1. Разработен е изследователски инструмент за изучаване на професионалната рехабилитация на възрастни хора с увреждания.

2. 2. Резултатите предоставят информация на педагози, както и на политиците за разработване на сензитивни към уврежданията и приобщаващи професионални образователни програми, които да отговарят на потребностите на възрастните с увреждания.

2. 3. Предоставени са практически препоръки за подобряване на законодателната рамка и информираността на работодателите, насочени към намаляване на бариерите и насърчаване на равенството в заетостта на хората с увреждания.

Приемам заявените от г-н Тангас приноси в дисертационния труд. Изводите и препоръките потвърждават хипотезите на изследването. Поздравления, докторант Тангас!

5. ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

Към темата на дисертацията логично са представени три публикации, свързани с участието на докторант Андреас Тангас в научни форуми. С тях той четивно и многопластово представя пред научната общност процеса на съзряване на дисертационния труд.

Съгласно минималните изисквания по групи показатели за научна степен „доктор“ става ясно, че публикациите на докторант Тангас са **достатъчни като брой и проблематика.**

В научния труд и публикации няма наличие на плагиатство!

Изследователската си работа докторанта би могъл да продължи в посока издаване на самостоятелна монография, като се позове в детайли на приложенията към дисертационния труд.

Въпрос към докторанта:

От представените биографични разкази (житейски истории) има ли такъв, който го е трогнал много и кой е той?

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като цяло дисертационният труд е добре замислено и осъществено **теоретико-емпирично изследване** с несъмнена практическа стойност в областта на специалната педагогика. Трудът напълно отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Въз основа на проявените качества и умения за самостоятелно научно изследване, на доказаните научни приноси и оригинални постижения, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представените за рецензиране на по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси.

Като отчитам изключителната актуалност и значимост на изследваната проблематика, и научните приноси на реализираното изследване по темата на дисертационния труд **„Професионално приобщаване на хората с увреждания и ролята на ученето през целия живот“** убедено предлагам на Научното жури да **присъди** на **Андреас Йоаннис Тангас** образователната и научна степен „Доктор“ – Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Специална педагогика“.

19.08.2025 г.

Велико Търново

.....

(Доц. д-р Петя Марчева-Йошовска)